

- s samoupravnimi interesnimi skupnostmi opredeliti materialne pogoje za realizacijo programa dela v krajevnih skupnostih,
- izvesti volitve organov krajevne samouprave in utrjevati njihovo delovanje,
- ustanoviti eno ali več delovnih skupnosti za več krajevnih skupnosti,
- zagotavljati pogoje za delovanje na novo ustanovljenih KS in izboljšati sedanje delovne pogoje,
- aktivirati KS, da še naprej s krajevnim samoprispevkom aktivno sodeluje pri reševanju zadovoljevanja skupnih interesov in potreb krajanov in da se v to obliko financiranja vključijo poleg samoupravne komunalne skupnosti tudi druge samoupravne interesne skupnosti.

Akcijski program boja proti alkoholizmu v občini Ljubljana-Šiška

Skupščina SR Slovenije je leta 1973 sprejela obsežen in zahteven akcijski program za boj proti alkoholizmu, z jasno določenimi nalogami, nosilci in roki. Pred kratkim je obravnavala uresničevanje tega programa. Nosilci programa so ostali: družbenopolitične organizacije, združeno delo, krajevne skupnosti in interesne skupnosti.

Republiški akcijski program je osnova za akcije po občinah. Občinske skupščine naj bi izoblikovale svoje akcijske programe, ki jih obravnavajo družbenopolitične organizacije in skupščina občine.

RK SZDL je leta 1974 organizirala 2. konferenco za boj proti alkoholizmu, ki je analizirala izvajanje republiškega programa in aktivirala temeljne nosilce boja proti alkoholizmu.

Republiška skupščina je ponovno na svoji seji dne 26. oktobra 1982 obravnavala to problematiko ter sprejela analizo o uresničevanju akcijskega programa boja proti alkoholizmu in več stališč in sklepov.

Ugotovljeno je bilo, da je večina nalog iz akcijskega programa še vedno aktualna. Nekatere naloge pa se uresničujejo prepočasi, na kar je opozorila analiza in razprava. Zato morajo vsi družbeni subjekti, navedeni v stališčih, priporočilih in sklepih, v skladu s svojo družbeno vlogo ter drugimi možnostmi konkretno opredeliti svoje naloge za nadaljnje uresničevanje boja proti alkoholizmu in jih tudi dosledno izvajati. Poudarjena je vloga izobraževalnih organizacij. Osnovni nosilci boja pa so predvsem organizacije združenega dela in krajevne skupnosti. Drugi dejavniki in nosilci boja proti alkoholizmu, s katerimi morajo OZD in KS tesno sodelovati, pa so občinske skupščine in skupnosti socialnega varstva — vse to ob povezovalni vlogi družbenopolitičnih organizacij.

Skupščina je nasloвила tudi poziv na občinske skupščine, da pripravijo ustrezne akcijske programe boja proti alkoholizmu, v katerih naj opredelijo svoje konkretne naloge in prednostni vrstni red teh nalog.

BOJ PROTI ALKOHOLOIZMU V NAŠI OBČINI

Po republiškem akcijskem programu je OK SZDL Ljubljana-Šiška leta 1976 ustanovila KO za boj proti alkoholizmu in narkomaniji, in sicer iz aktivistov, ki so do alkoholizma imeli izoblikovan in aktiven odnos.

KO je organiziral tri posvetovanja:

1. Področje zdravstva in socialnega skrbstva leta 1979

41 strokovnih delavcev je sprejelo kompleksno socialno-psihotrično obravnavo alkoholikov kot metodo zdravljenja; podprlo je ustanavljanje klubov zdravljenih alkoholikov in ambulate za alkoholike; važen je zaključek tega posvetovanja za ugotovitev, da se morajo socialni in zdravstveni delavci dodatno izobraževati iz alkoholologije.

2. Korespondenčno posvetovanje v združenem delu leta 1979

KO je poslal 180 delovnim organizacijam anketne liste z vprašanji s področja alkoholizma; izpolnjene vprašalnike je vrnilo 65 DO; dve tretjini DO se z alkoholizmom ni hotelo ukvarjati, čeprav je bilo v občini že leta 1970 evidentiranih 471 alkoholikov; analiza v 22 DO s 16 tisoč zaposlenimi je pokazala 624 alkoholikov,

s katerimi naj se po mnenju DO ukvarjata le zdravstvena in socialna služba.

Korespondenčnega posvetovanja se je iz 34 delovnih organizacij udeležilo 473 delavcev sindikata, poslovnih organov, vodij dela, socialne in kadrovske službe, mladine in MTV službe.

3. Posvetovanje vzgojno-izobraževalnega področja leta 1979

Prisotni so bili ravnatelji VVO, osnovnih in srednjih šol, predstavniki DPO in SIS — 50 udeležencev. Analiza ankete, ki je zajela 12.000 osnovnošolskih otrok, je pokazala 600 ogroženih: šole so otroke iz družin alkoholikov opisovale kot telesno šibkejše, podvržene boleznim, podhranjene, živčne ter kot slabše motivirane za učenje in delo; v sklepnem posvetovanju je bilo rečeno, da morajo vse vzgojno-izobraževalne organizacije v občini v svoje programe vnesti tudi vzgojo iz alkoholizma; za pedagoške delavce je treba organizirati dodatno izobraževanje s področja sodobne alkoholologije.

Problemska konferenca o boju proti alkoholizmu je bila 19. marca 1979; sprejela in potrdila je stališča in sklepe vseh treh posvetovanj; poudarjeno je bilo, da je treba v občini ustvariti potrebno klimo za preprečevanje in omejevanje alkoholizma, pri čemer imajo posebno vlogo naše najbolj množične organizacije in društva. Zadolžila je OK SZDL, da iz vseh nosilcev boja proti alkoholizmu formira KO za boj proti alkoholizmu in drugim odvisnostim v občini Šiška.

Konferenca je sprejela smernice za izdelavo akcijskega programa za boj proti alkoholizmu in boleznim odvisnosti.

OCENA DOSEDANJEGA BOJA PROTI ALKOHOLOIZMU V OBČINI

Dosedanje akcije proti alkoholizmu niso bile sprejete pri nosilcih kot obvezujoče. Osnovni nosilci boja proti alkoholizmu (združeno delo, KS in interesne skupnosti) še niso celovito pristopile k obravnavi tega zla. Ne moremo reči, da alkoholizem v občini upada. Nimamo še dispanzerja za zdravljenje alkoholikov. Leta 1977 zdravstvena služba ni bila pripravljena za zdravljenje alkoholikov. Zdravstveni in socialni delavci neradi delajo na področju alkoholizma (tako pri zdravljenju alkoholikov kot pri osveščanju družbe). Gospodarstvo se še vedno premalo zaveda ekonomskih posledic alkoholizma. V obratih družbene prehrane se še dobi pivo. V DO se še nosi alkoholne pijače. V občini ni delovne organizacije, ne KS, ki bi imela KO za boj proti alkoholizmu in bi celovito reševala vse probleme, povezane z uživanjem alkohola in alkoholizmom. Akcije RKS v osnovnih šolah so ostale preveč izolirane. Mentorji RK niso dobili podpore v aktivu ravnateljev in pri pedagoški enoti pri zavodu za šolstvo.

Občinski svet ZS je leta 1980 sprejel »Izhodišča za delovanje sindikalnih organizacij na področju boja proti alkoholizmu« in ga posredovala vsem osnovnim organizacijam.

Pogosto se ta izhodišča ne izvajajo. Nespremenjeno stanje na področju alkoholizma kaže, da je ostalo pri sprejemanju stališč.

PREDLOG AKCIJSKIH NALOG, KI SO JIH SPREJELI NOSILCI BOJA PROTI ALKOHOLOIZMU

V skladu s stališči, priporočili in sklepi republiške skupščine predlagamo naslednje naloge nosilcev boja proti alkoholizmu:

SZDL — SZDL ima v okviru svojih delovnih nalog tudi skrb za nadaljevanje boja proti alkoholizmu.

Skrb za človeka in njegovo humanizacijo mora imeti prednost pred vsem ostalim. Predvsem pa je treba odpraviti strpen odnos do alkoholizma. Naloge SZDL so naslednje:

- predsedstvo OK SZDL naj razpravlja enkrat letno o problematiki alkoholizma,
- KO za boj proti alkoholizmu in drugim odvisnostim bo intenziviral svoje delovanje,
- sklicevanje problemske konference o alkoholizmu,
- zaradi usklajevanja akcij na področju mesta SZDL sodeluje s KO MK SZDL.

ZKS — Naloga ZK na tem področju je, da se s svojo idejno močjo, vplivom in z zgledom angažira med delovnimi ljudmi in ustvarja družbeno klimo, ki bo omogočila, da bo boj proti alkoholizmu potekal hitreje in uspešneje. Člani ZK morajo zaostri odnos do alkoholizma v svojih delovnih in življenjskih okoljih.

Zaostri je treba odgovornost do članov ZK, ki so podvrženi alkoholnim razvadam. Predvsem pa morajo člani ZK z lastnim zgledom delovati v boju proti alkoholizmu.

Naloge ZK:

— vse osnovne organizacije ZK morajo obravnavati problematiko alkoholizma v svojih vrstah.

— OK ZKS sodeluje pri oblikovanju akcijskega programa za boj proti alkoholizmu v občini.

ZSMS — Ni naključje, da je alkoholizem razširjen tudi med mladimi, saj so zrcalo družbe. Za mlade je pomembno, da najdejo svoje mesto v družbi ter jim ni treba iskati izhoda v alkoholu.

Naloge ZSMS:

— mladim je treba preskrbeti ustrezne pogoje za svobodne aktivnosti,

— organizirati in programirati športne in rekreativne dejavnosti,

— v KS organizirati kulturne in druge skupine,

— poskrbeti, da bo na mladinskih akcijah dovolj nealkoholnih pijač po dostopnih cenah,

— poostri odgovornost mentorjev, organizatorjev dela z mladino in vodstev MDB glede odnosa do alkohola,

— enkrat letno bodo vse osnovne organizacije ZSMS kot tudi OK obravnavale problematiko alkoholizma.

ZSS — Glede na to, da morajo biti osnovni nosilci boja proti alkoholizmu OZD, leži na sindikatu posebna odgovornost za vodenje akcije v teh sredinah.

V osnovnih organizacijah ZSS je treba uresničiti naslednje naloge:

— v samoupravnih aktih je treba opredeliti odnos do popivanja in problemov, povezanih s konzumiranjem alkohola,

— osnovne organizacije morajo obravnavati problematiko alkoholizma v svojih sredinah skupaj z drugimi faktorji,

— osnovne organizacije morajo dati iniciativo in podpreti ustanovitev KO za boj proti alkoholizmu v vseh večjih DO oz. aktivirati odbore za varstvo pri delu na področju boja proti alkoholizmu.

RKS — RK Slovenije se bo tudi v prihodnje kompleksno vključeval v boj proti alkoholizmu. Novo ustanovljena komisija za boj proti alkoholizmu pri ORK ima naslednje naloge:

— nadaljevati izobraževanje v sedmih in osmih razredih osemletke in še naprej organizirati kvize na to problematiko,

— posredovati ustrezno literaturo v višje razrede osemletke (knjiga »Alkoholizem«, ki jo je izdal RO RK),

— v vseh letnikih usmerjenega izobraževanja organizirati razgovore o problemih, povezanih s pitjem alkohola,

— RK je pobudnik boja proti alkoholizmu v KS, s poudarkom na delu s podmladkom.

Gospodarstvo

OZD na področju gospodarstva naj uskladijo ukrepe boja proti alkoholizmu z drugimi nosilci, predvsem pa je potrebno:

— podpirati predelavo sadja v sokove in obuditi sušenje domačega sadja,

— spremeniti mestni odlok o prepovedi točenja alkoholnih pijač od sedme na osmo uro zjutraj (zaradi spremenjenega delovnega časa),

— vzpodbujati odpiranje lokalov z mlečnimi proizvodi in brezalkoholnimi pijačami,

— inšpekcijske službe naj dosledno ukrepajo proti kršilcem odlokov o točenju alkoholnih pijač mladini, vinjenim osebam in v južnih urah.

Zdravstvo

V občini deluje šest KZA, ki so oblika podaljšanega zdravljenja alkoholikov in njihovih svojcev. Začetno zdravljenje še vedno poteka v bolnišnici ali dispanzerju Univerzitetne klinike za psihiatrijo.

Danes se lahko večina alkoholikov zdravi dispanzersko, kar je ekonomsko in terapevtsko uspešnejše.

V občini je treba podpreti težnjo za ustanovitev dispanzerja za zdravljenje ob delu. Zdravstvene in socialne delavce je potrebno motivirati za delo na področju alkoholizma, predvsem s pravilnim izobraževanjem.

Za KZA primanjkuje terapevtov, ker ni dolgoročne motivacije za specifično in težko delo z alkoholiki.

Vsi zdravstveni delavci se morajo vključiti v osveščanje občanov o problematiki alkoholizma na področju svojega dela in bivanja.

Socialno varstvo

Vse pravice delavcev, ki izvirajo iz socialnega varstva kot delovanje stanovanja, zaposlovanje, invalidsko upokojevanje in druge, morajo biti pogojene pri alkoholikih z zdravljenjem alkoholizma.

Pri centru za socialno skrbstvo deluje strokovna svetovalna služba za družine, ki imajo probleme z alkoholizmom. Tudi kadrovske službam v manjših DO svetujejo, kako ukrepati z alkoholiki.

Center sodeluje pri pripravi alkoholikov za zdravljenje tako, da vključuje v to pripravo svojce alkoholika in sodeluje z drugimi interesnimi skupnostmi socialnega varstva.

Vzgoja in izobraževanje

Z vzgojo in izobraževanjem je treba mladim prikazati realne posledice zlorabe alkohola in alkoholizma. Izobraževanje je

možno v vseh šolah, skoraj pri vseh predmetih in interesnih dejavnostih. Vzgojitelje in učitelje je treba strokovno usposobiti za obravnavanje problemov alkoholizma. Šola je tudi organizator predavanj za starše učencev in posveča posebno skrb otrokom, kjer je v družini alkoholizem. Z Zvezo društev prijateljev mladine se šole v vseh akcijah proti alkoholizmu povezujejo. Mladino je treba spodbujati k zdravim življenjskim navadam in spreminjanju negativnih, pridobljenih doma ali v slabi družbi.

Javna varnost in pravosodje

Za uspešnost boja proti alkoholizmu je pomembno tudi utrjevanje družbenih in pravnih norm, ki posameznika odvrtačo od pretiranega uživanja alkohola ter motenega vedenja zaradi njega. Organi javne varnosti neposredno delujejo na področju prometne varnosti, javnega reda in miru, odkrivanju kaznivih dejanj in njihovih storilcev; nudijo pomoč socialni in patronažni službi, ko leti obravnavata moteče alkoholike.

Na področju prometne varnosti UJV opravlja kontrolo nad vozniki v cestnem prometu in ugotavlja alkoholiziranost, daje predloge za ponovno preverjanje znanja voznikov in za izreden zdravniški pregled.

Na področju javnega reda in miru ukrepajo zoper kršilce predpisov o točenju alkoholnih pijač vinjenim in mladoletnim osebam.

Pravosodni organi v primeru, da je bil storilec v vinjenem stanju ali je storil dejanje zaradi alkoholizma, obravnavajo storilca vsestransko in se povežejo s socialno in zdravstveno službo.

Organi javne varnosti in pravosodja naj obveščajo socialno in zdravstveno službo o osebah, ki jih obravnavajo zaradi kaznivih dejanj ali prekrškov, storjenih v vinjenem stanju.

SKLEPNA BESEDA

Ta akcijski program za boj proti alkoholizmu je osnova za delovanje v naši občini. Posamezni nosilci boja imajo le okvirno predstavljene svoje obveznosti in dolžnosti. Svoje naloge morajo opredeliti, konkretnije določiti nosilce z realno določenimi roki.

Osnovni nosilci boja proti alkoholizmu so krajevne skupnosti in temeljne organizacije združenega dela ob aktivni usmerjalni in povezovalni vlogi družbenopolitičnih in samoupravnih organizacij. V združenem delu in krajevnih skupnostih je potrebno ustanoviti koordinacijske odbore za boj proti alkoholizmu, ki bodo usklajevali in usmerjali akcije na področju svojega delovanja.

Prioritetne naloge iz tega akcijskega programa so:

— ustanovitev dispanzerja za zdravljenje alkoholikov pri Zdravstvenem domu Ljubljana, ki bo strokovno vodil in usmerjal delo na področju ljubljanskih občin,

— vzgoja in motivacija strokovnih kadrov za delo na področju alkoholizma,

— vzgoja in izobraževanje vzgojiteljev in učiteljev vseh šol za delo pri preprečevanju alkoholizma,

— spreminjanje družbenega odnosa do prekomernega uživanja alkohola in alkoholizma,

— preprečevanje in omejevanje alkoholizma na delovnem mestu in v prometu.

Skupščina občine Ljubljana-Šiška izvoli skupino delegatov za spremljanje uresničevanja akcijskega programa boja proti alkoholizmu.

Ljubljana, decembra 1982

OBČINA LJUBLJANA-ŠIŠKA
Uprava za družbene prihodke

OSNUTEK DOGOVORA O USKLAJEVANJU DAVČNE POLITIKE V LETU 1983

I. Razlogi za izdajo

Vsako leto se v skladu z zakonom o davkih občanov občine v SR Sloveniji dogovorijo o davčni politiki za naslednje leto. Zaradi enotnih pogojev gospodarjenja in izhajajoč iz ustavnega določila, da so občani dolžni z davki glede na svoje materialne možnosti financirati splošne družbene potrebe, se za leto 1983 predlaga nov osnutek dogovora. Osnutek dogovora temelji na novem zakonu o davkih občanov, sprejetih stališčih v zvezi s financiranjem splošne porabe v občinah in republiki v letu 1983, analizah in stališčih odbora udeleženk dogovora.